

ДЕТАЛІЗАЦІЯ ВИТРАТ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЕКТУ В КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНОЇ КООПЕРАЦІЇ

Гармідер Лариса Дмитрівна

*доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри економіки та права,
Навчально-науковий інститут*

*«Український державний хіміко-технологічний університет»
Українського державного університету науки і технологій*

Куцинський Андрій Вадимович

*аспірант кафедри економіки та права,
Навчально-науковий інститут*

*«Український державний хіміко-технологічний університет»
Українського державного університету науки і технологій*

Рубан Марія Володимирівна

*кандидат економічних наук,
незалежний фінансовий консультант*

В умовах міжнародної інтеграції українських підприємств під час планування діяльності в стратегічному та тактичному контексті деталізація різноманітних витрат, зокрема, й інвестиційного спрямування, є важливою складовою. Чітке розмежування капітальних, операційних, маркетингових, логістичних та інших витрат дозволяє сформувати прозору фінансову модель, яка є зрозумілою для іноземних інвесторів та партнерів. У міжнародному бізнес-середовищі прозорість витрат часто виступає базовим критерієм довіри, що суттєво підвищує конкурентоспроможність українських компаній на глобальних ринках.

Деталізація витрат дає змогу адекватно оцінити ризики та визначити можливості їх оптимізації. Різні країни мають власні вимоги до звітності, податкових режимів і стандартів фінансового менеджменту, тому структурований підхід до формування витрат дозволяє легше адаптувати інвестиційний проект до міжнародних норм. Це, у свою чергу, спрощує процес залучення зовнішнього фінансування, знижує ймовірність фінансових помилок і підвищує точність прогнозування окупності проекту. Крім того, детальна класифікація витрат сприяє підвищенню внутрішньої ефективності підприємства.

У процесі міжнародної інтеграції компанії стикаються з необхідністю оптимізувати виробничі та управлінські процеси, підвищувати якість продукції та мінімізувати витрати, які не створюють доданої вартості. Деталізація дозволяє визначити неефективні статті витрат і встановити пріоритети розвитку, що робить українські підприємства більш гнучкими та фінансово стійкими.

Отже, у контексті інтеграції до світових ринків деталізований підхід до витрат забезпечує відповідність міжнародним стандартам корпоративного управління та фінансової прозорості. Це допомагає підприємству підвищити свою репутацію, зміцнити партнерські зв'язки та сформувати позитивний імідж на глобальній арені.

Таким чином, деталізація витрат є стратегічною необхідністю, що забезпечує успішну міжнародну інтеграцію українських компаній і підвищує їхню здатність залучати інвестиції та розширювати свою присутність у світовій економіці.

Для формування фінансових моделей проектів, що потребують залучення стороннього фінансування, частіш за все, використовують два види витрат, а саме: операційні витрати (OpEx); капітальні витрати (CapEx).

Враховуючи сучасні особливості побудови фінансових моделей для пошуку фінансування інвестиційного проекту, пропонується деталізувати витрати таких проектів наступним чином:

- операційні витрати (OpEx);
- капітальні витрати (CapEx);
- витрати на продажі (RevEx);
- фінансові витрати (FinEx).

Характеристика наведених витрат представлена у табл. 1.

Отже, у контексті міжнародної кооперації деталізація витрат інвестиційного проекту на операційні, капітальні, витрати на продажі та фінансові є важливою для забезпечення прозорості та точності фінансового планування. Розподіл витрат за структурними категоріями дозволяє коректно оцінити економічну доцільність проекту, визначити його реальну собівартість та оптимізувати використання ресурсів партнерів. Така деталізація сприяє формуванню об'єктивних прогнозів щодо рентабельності та ключових показників ефективності, що є необхідним для залучення іноземних інвесторів та узгодження умов співробітництва між учасниками.

Крім того, чітка класифікація витрат створює основу для адаптації проекту до різних регуляторних, податкових та облікових стандартів країн-учасниць. Визначення операційних, капітальних, витрат продажу та фінансових витрат окремо дозволяє мінімізувати ризики невідповідності вимогам міжнародних партнерів і покращує якість фінансового контролю в умовах глобалізованого ринку. Таким чином, деталізація витрат не лише підвищує точність бюджетування, а й формує підґрунтя для ефективного стратегічного управління інвестиційними проектами в системі міжнародної кооперації.

Характеристика витрат

Категорія	OpEx (Операційні витрати)	CapEx (Капітальні витрати)	RevEx (Витрати на продажі)	FinEx (Фінансові витрати)
Визначення	вартість операцій	вартість активів	вартість продажів	вартість грошей
Сутність	щоденні витрати, які списуються в поточному періоді	інвестиції в довгострокові активи, що приносять цінність	прямі витрати для створення та доставки продукту (послуги)	витрати, пов'язані з фінансуванням бізнесу та управлінням капіталом
Мета аналізу	контроль витрат, ефективність, оптимізація	оцінка окупності інвестицій, планування активів	розрахунок маржі, ціноутворення, юніт-економіка	оптимізація структури капіталу, управління боргом, ліквідність
Час відстеження	щомісячно, бюджетування, аналіз прибутковості	планування зростання, оновлень або розширення	аналіз валової маржі та юніт-економіки	управління боргом, планування фінансування
Вплив на фінанси	негайно впливає на звіт про фінансові результати, зменшує оподатковуваний дохід	створює активи, амортизується, зменшує грошовий потік на старті	впливає на дохід та собівартість	зменшує чистий прибуток, впливає на коефіцієнти боргу, податкове вирахування (відсотки)
Приклади	оренда, комунальні, зарплати, маркетинг, офісні витрати, підписки	обладнання, техніка, будівлі, ПЗ, транспорт	собівартість товарів, зарплати виробництва, пакування, логістика	відсотки по кредитах, банківські збори, плата за обслуговування боргу
Найкращі практики	моніторинг щомісяця, аналіз %, порівняння з галуззю	чіткі пороги схвалення, моніторинг активів	аналіз собівартості, моніторинг продажів	порівняння кредитів, оптимізація структури капіталу
Поширені помилки	не відділяти OpEx від CapEx, пропуск витрат, слабе управління постачальниками	недооцінка вартості, неправильні KPI ROI, плутанина з OpEx	ігнорування прихованих витрат, неправильні підрахунки	надмірний борг, помилки у розрахунках, слабе управління ризиками